

Europeisk framtid?

Den svenska Europadebatten är livlig, åtminstone i så måtto att nu till skillnad från för ett par år sedan, är EG det prefererade ämnet för kurser, konferenser och seminarier. Också i tidningarna står numera att läsa om EG:s utveckling. Det svenska samhället håller på att vakna upp till vad som sker ute i Europa.

Men den svenska debatten om den pågående Europaintegrationen är fortfarande väldigt svensk. Den handlar om vissa saker och inte om andra. Ja, det är till och med så att från officiellt håll söker man styra den svenska Europadiskussionen.

Regeringen hutar åt näringslivet att nu får det minsann hålla sig lugnt och inte gå ut och skrämna folk med att företagen i växande utsträckning måste förlägga sina investeringar, sin forskning och utveckling till det nya Europa.

Och visst vore det bekvämt för regeringen att tämligen ostörd få sköta Europapolitiken och i samverkan med framför allt socialdemokratiska politiker i Norden och på kontinenten söka uppnå ett arrangemang à la 1972, fast något bättre och på något högre nivå.

Europafrågorna är emellertid alltför viktiga för det svenska samhällets framtid och utveckling för att de skall tillåtas draperas i tystnadens konformism. Alternativen måste diskuteras klart. Svenskarna har rätt att kräva att få veta vad det kommer att innebära för deras och deras barns framtid om Sverige blir en isolerad randstat i Europas utkant eller om den andra vägen blir framgångsrik, det vill säga att vi lyckas uppnå ett fullvärdigt deltagande i EG:s gemensamma marknad.

Näringslivet måste hjälpa till i den diskussionen. Det är ute i företagen man re-

dan nu börjar möta konsekvenserna av de beslut som fattas i Bryssel och märker vad det innebär att svenska företag inte är EG-företag. Inte minst de mindre och medelstora företagen har all anledning att göra konsekvensutredningar för egen räkning. De kan inte liksom de stora flytta till EG. De riskerar att slåss ut som underleverantörer till storföretagen av EG:s småföretag och de omfattas inte av EG:s generösa rådgivningsprogram för mindre företag.

Den svenska EG-debatten rör sig fortfarande på ett idylliskt plan. EG-motståndarna tror glatt att svensk välfärdsutveckling kan fortsätta ungefär som förut. De som är för ett svenskt deltagande i Europa-integrationen talar helt naturligt helst om alla de nya möjligheter som kommer att öppnas för oss svenskar vid en EG-anslutning. Nästan ingen i svensk debatt tecknar den dystra hotbilden av ett stagnerande Sverige. Närmast i detta hänseende har faktiskt Metalls Leif Blomberg kommit i en artikel i Dagens Nyheter, där han konstaterar att de stora svenska företagen konkurrensmässigt står starka inför framtiden som för deras del kan ligga i ett annat land än i Sverige, medan det ser betydligt sämre ut för nationen Sverige med en relativt sett krympande och åldrande industristruktur.

När de ekonomiska argumenten blir alltför besvärande drar motståndarna in neutraliteten i diskussionen. Försiktigtvis utan någon djupare analys av *varför* vår militära alliansfrihet skulle komprometteras av en ekonomisk samverkan. Med ett raskt grepp sätter de upp gränser för vår framtida utrikespolitiska handlingsfrihet. Det kanske inte är den bästa tolkningen av tesen att vi själva bestämmer innehållet i neutralitetspolitiken.

I andra EFTA-länder förs en mera realistisk EG-diskussion än i Sverige. Österrikarna har i praktiken bestämt sig för att medlemskap är det rätta, även om det kan dröja innan de blir insläppta. Schweizarna kan inte gå med på grund av sitt styrelse-skick, men inser samtidigt att detta skapar en situation som tvingar Schweiz att se om sitt hus och göra sig ännu mer konkurrensdugliga och attraktiva för att hävda sig på Europamarknaden. De kallar sin politik: "Att bli redo för Europa". Finlandarna vill inte bli medlemmar på grund av sin neutralitet, men säger samtidigt öppet att denna linje kommer att kosta. I Norge åter har ett stort parti, Höyre, sagt att det är för medlemskap liksom det norska industriförbundet.

Den europeiska integrationen är en dynamisk process som kommer att präglade 90-talets Europa. Skapandet av EG:s inre

marknad innebär att våra viktigaste konkurrensländer i Västeuropa avreglerar och liberaliserar för att öka konkurrenskraften och effektiviteten. Ett Sverige som står utanför EG kommer att behöva bli ännu mycket duktigare än EG-länderna för att behålla en attraktion som arbetsmiljö för människor och företag. Detta har Schweiz insett för egen del. Men Schweiz utgångspunkt är onekligen något annorlunda än Sveriges, västvärldens mest skattetyngda och socialiserade land.

EG:s utveckling skapar nya, rika möjligheter för Europas länder — också de i öst. Men integrationen riskerar också att medföra nackdelar för dem som står utanför. Sverige måste vara berett att föra en öppen och allsidig diskussion om sin roll i framtidens Europa. Allt annat är att föra medborgarna bakom ljuset.